

PEDAGOGIKA A NÁBOŽENSTVÍ

Zdeněk Vojtíšek

Zabývat se také jevy na samých hranicích oboru religionistiky a zvat proto ke spolupráci sociology, antropology, psychology, teology a další odborníky patří k tradicím časopisu Dingir. I poslední téma 14. ročníku Dingiru je v tomto smyslu „hraniční“ a také jeho příprava vyžadovala spolupráci s nereligionisty (tentokrát s pedagogy). Při přípravě se ukázalo, jak relativně velmi málo probádané je „pomezí“ religionistiky a pedagogiky - alespoň v českých poměrech určitě.

Téma „náboženství a pedagogika“ se proto rozrostlo tak, že se k němu v příštích číslech ještě vrátíme několika články, které se už do tohoto čísla nevešly. A také si tentokrát dovoluujeme „luxus“ věnovat jednomu autorovi. a jednomu tématu takové množství místa, které rozsah časopisu běžně zdaleka neumožňuje. Poprvé v historii Dingiru totiž vydáváme přílohu časopisu. Tvoří ji studie „Svobodné waldorfské školy na miskách vah“ **Heinera Ullricha**, profesora pedagogiky na Univerzitě Johanna Gutenberga v Mohuči. Tuto přílohu věnujeme čtenářům na konci ročníku jako dárek, jímž také vyjadřujeme, že si vážíme jejich zájmu o Dingir.

Studie Heinera Ullricha se týká toho, co je na tématu „pedagogika a náboženství“ patrně nejzajímavější: waldorfského školství. Tento alternativní pedagogický systém není jen výzvou pro tradiční pedagogiku, ale zpochybňuje i vhodnost současného běžného pojmání oblasti náboženství. Waldorfskou pedagogikou uprostřed dalších alternativních pedagogik se zabývá článek **Miroslava Váňové**, zatímco autor zatím nejnovější české publikace o waldorfském školství, **Vít Ronovský**, poskytuje čtenáři vhled do filosofického kontextu, a umožňuje tak pochopit i to, proč waldorfské školství je tak kontroverzním a citlivým tématem. Tři různé pohledy - Ullrichův, Váňové a Ronovského - jsou doplněny krátkým článkem, převzatým z waldorfského časopisu *Člověk a výchova* (na 3. straně obálky). Tyto články samozřejmě často odkazují na nábožensko-filosofický systém anthroposofie. Píšeme ho - stejně jako ti, kdo se jím nechávají inspirovat - s „th“, zatímco u jiných výrazů (např. „antropologie“) respektujeme současný pravopisný úzus.

V tématu tohoto Dingiru dále nalezneme pojednání **Evy Tomáškové**, vedoucí odboru církevního školství Arcibiskupství pražského, o tom, jakým způsobem se v posledních dvaceti letech dařila obnova i rozvoj církevního školství. Ředitelka Lauderových škol **Kateřina Dejmalová** nás seznamuje s východiskem židovského školství. Religionista **Miloš Mrázek** se odvážně pustil do hledání odpovědi na poněkud tabuizovanou otázku vztahu zakladatelky montessoriovského školství a náboženství. Odpověď je možná trochu nečekaná: spíše než by Marie Montessoriová ovlivňovala víru dětí, to jsou děti, které ovlivnily náboženství Montessoriové, a tato spirituální zkušenost zakladatelky její pedagogický systém nadále prostupuje. Religionista **Zdeněk Vojtíšek** reaguje na relativní úspěch tzv. studijních technologií scientologického hnutí a seznamuje čtenáře s tím, co je možné si pod těmito „technologemi“ představit a jak se v praxi uplatňují.

K tématu volně přistupují i další články: slovenský pedagog **Martin Dojčár** rekapituluje mimořádně zajímavou slovenskou školskou kauzu R. A. S. T. a religionista **Pavel Hošek** recenzuje novou knihu o církevním školství. Dva studenti, **Adam Karásek** a **Věra Zvědělíková**, krátce prezentují na posledních stránkách tohoto Dingiru své závěrečné práce blízké tématu pedagogika a náboženství.

OBSAH

Jak se vám daří? (Ivana Nevěřilová) 110

Zahraničí

Kauza R. A. S. T. (Martin Dojčár) 112

Z domova

Právev proti sektářství (Stanislav Přibyl) 114

Téma

Alternativní školy (Miroslava Váňová) 116

Obnovené církevní školství (Eva Tomášková) 120

Na mé učení nezapomínej... (Kateřina Dejmalová) .. 123

Škola náboženská, nebo spirituální? 124
(Vít Ronovský)

Montessori a náboženství (Miloš Mrázek) 128

Rozvoj ve strmém gradientu (Zdeněk Vojtíšek) 131

Rozhovor s Shumi Berkowitzem

Po provaze mezi kopci (Pavel Hošek) 133

Info-servis

..... 134

Události

Tryzna za české hokejisty (Rostislav Matulík) 136

Thomas Gandow po třiatřiceti letech práce 137
(Daniel Matějka)

Konference moci a ohně (Petr Kučera) 137

Recenze

Apokalypsa v islámu (Bronislav Ostřanský) 138

O interreligióznjej komunikácii (Monika Závíš)..... 139

Církev a české školství (Pavel Hošek) 140

Práce studentů

Ruská rodová škola (Adam Karásek) 141

Svědkové Jehovovi a vzdělání (Věra Zvědělíková) .. 142

Doc. PhDr. **Zdeněk Vojtíšek**, Th. D., (*1963) je vedoucím katedry religionistiky na Husitské teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a šéfredaktorem časopisu Dingir.